

tioner, er noget, som kun kan gøres til daarlige Kurser. Kun naar der kan optages et større samlet Statslaan, hvorved man kan henvende sig til det Pengemarked, der kan byde de bedste Betingelser, kan Staten opnaa de fordelagtigste Vilkaar. Hvis man absolut vil have Statslaan, maa det være Finansministerens Sag, naar han mener, at Statskassen er saa haardt i Klemme, at den ikke længere kan klare sig, da at komme til Rigsdagen og faa Bemyndigelse til at optage nyt Laan. Men at ophæve den Udvej, der her anvises, at kunne lade disse Forretninger gaa gennem Kreditforeningerne, vilde jeg anse for at være ganske ugrundet. — Saa insisterede det ærede Medlem meget stærkt paa, at der er en stor Forskel paa, om Staten kun garanterer Renten eller tillige Kapitalen. Det ærede Medlem siger, at Forskellen vil vise sig derved, at hvis den paagældende Kreditforening ikke kan indfri de udtrukne Obligationer, har Staten ingen Pligt til at gøre det. Ja, det er noget, der kan siges, men det er noget, der slet ikke vil holde Stik. For det første er det højst tvivlsomt, om den Rentegaranti, der i Henhold til Husmandskreditforeningsloven er tilsagt, virkelig kan forstaaes paa den Maade, som det ærede Medlem mener; i alt Fald vil det kunne blive Genstand for en meget indviklet Retstvist. Der staar i Loven af 28. Maj 1880: „De af Foreningen udstedte Obligationer erholde Statens Garanti for en Rente af 4 pCt. aarlig“. Der staar intet som helst om, at denne Garanti ophører, naar Obligationen er udtrukken. Man maa normalt forstaa Ordene saaledes, at der er givet Garanti for Renten, indtil Obligationen er indfriet. Og hvis dette sidste er Tilfældet er Rentegarantien faktisk identisk med Garanti baade for Renten og Kapitalen. Men selv om det modsatte virkelig er Tilfældet, selv om man ved en haartrukken Lovfortolkning kunde fri Staten for at tilsvare Renten af en udtrukken, men ikke indfriet Obligation, hvad jeg i øvrigt anser for praktisk ganske betydningsløst af den Grund, at Forholdet sandsynligvis aldrig vilde komme til at ligge for, idet vedkommende Kreditforening i saa Fald naturligvis først og fremmest vilde bruge sine disponible Penge til at indfri de udtrukne Obligationer og overlade til Staten at betale Renten af de ikke udtrukne, hvad ingen bestrider, at den er forpligtet til — saa staar alt dette jo aldeles ikke i nogen Rapport til

det, hvorom der her er Tale. Her har Staten paa Forhaand udredet hele Kapitalen, her er der ikke Tale om, at Staten ved sin Garanti skal hjælpe Folk til i en Kreditforening at faa Penge, som de ellers ikke kunde faa. Her har Staten Krone for Krone allerede betalt Laanens summen helt ud, og der er kun Tale om, paa hvilke Vilkaar Finanserne atter kunne rattrapere sig, hvis Forholdene ikke tillade Statskassen vedblivende at staa i Udlæg med disse Penge. Der kan aldrig ved at garantere disse Obligationer times Staten noget værre, end der timedes den straks, i det Øjeblik, da den maatte ud med hele Beløbet. Det er en Indvending, der ikke har det mindste paa sig, at Staten her igennem paatager sig nogen som helst Byrde, som gaar ud over den, som den ogsaa uden at benytte denne Fremgangsmaade allerede har paataget sig. — Det ærede Medlem mener, at det vilde være naturligt og rigtigt at henvende sig til Husmandskreditforeningerne fremfor til de andre. Ja, det antager jeg ogsaa, og jeg har derfor foreløbig ladet indlede Forhandling med Medlemmer af Bestyrelsen for en Husmandskreditforening for at høre, hvorledes man stiller sig til Spørgsmaalet, og efter de foreløbige Meddelelser, jeg har faaet, antager jeg, at der ikke vil blive praktiske Vanskeligheder ved at følge denne Vej. Jeg vilde dog ingenlunde anse det for rimeligt at afskære sig fra Muligheden af at henvende sig ogsaa til andre Kreditforeninger, saafremt de maatte kunne byde gunstigere Vilkaar. — At der skulde være noget, som kunde siges at stride mod Tankegangen i den Kreditforeningsvirksomhed, vi hidtil have kendt her i Landet, paa Grund af, at Amortisationstiden bliver længere end den sædvanlige, kan jeg ikke indse. Thi naar man kan udstede Kreditforeningsobligationer, der overhovedet slet ikke ere amortisable, hvad skulde der saa være til Hinder for at udstede Obligationer, der igennem en Aarrække ikke ere amortisable og derefter begynde at blive det?

la Cour: Naar den højtærede Landbrugsminister hentydede til, at den Retfærdighed, som Ændringsforslagsstillerne under Nr. 7 tilsigte, vilde blive en Uretfærdighed over for Husmændene, da kan jeg ikke give den højtærede Landbrugsminister Medhold heri. Jeg kan ikke, trods den ærede Ministers Udvikling, komme til at se paa Sagen med de Øjne.